

KARTRINGEN

är med och arrangerar

KARTKONVENT 2013

Tänkt datum är den 19-20 oktober.

Nu behöver vi Din hjälp

Någonstans i norra Mälardalen/ mellansverige vill vi hålla till, detta för att det ska vara lätt att nå för många av oss.

Vet Du något bra ställe, hotell eller liknande som dessutom har någon intressant karta i närheten, hör av Dig.

Vi ska stå för programmet under dessa två dagar. Deltagare på konventet är alla som vill vara med. Många av deltagarna kommer att vara distriktens kartansvariga samt som jag hoppas så många av oss yrkesritare som möjligt.

Vad vill Du att vi ska ta upp? Jag kan tänka mig saker som jämförelser mellan olika hårdvara och mjukvara. Nyheter på den fronten m.m.

Hur får man ut det mesta möjliga ur laserda-

med förslag på vart vi ska hålla till samt programmets innehåll.

ta, olika arbetssätt. Vad händer i framtiden är data börjar bli gammalt?

Vad har hänt med Kartbanken? Kommer det att finnas möjlighet för allmänheten att beställa kartor från oss m.m.

Dessutom finns det säkert en räckvidd med standardpunkter som vi alltid tar upp.

Vi arrangerar detta tillsammans med Svenska Orienteringsförbundet, vi står för programmet och de fixar allt praktiskt med hotell, inbjudningar m.m.

Detta arrangemang kallades tidigare Kartforum men ska tydligen byta namn för att bättre stämma in i SOFT:s profilarbete.

Kalle Engblom
070-13 11 235

Streck och prickar inom

Kartkommitten inom IOF har en remissrunda hos sin referensgrupp runt om i världen för att fastställa en ny internationell kartnorm. Något som vi har sagt att vi ska följa i vår kartritning.

Christer Carlsson lämnar följande rapport: - Nu skall vi se, det är många förslag hit och dit, inget är alltså spikat, men jag har listat några grejer som kan vara intressanta:

-Tecknet för skjutbana försvinner, detta är nog helt klart, skall ersättas med "tomtmarkstecknet" eller violett påtryck

- Det svartrandiga tecknet för "ständigt förbjudet område" försvinner, ersätts med "tomtmark" detta är helt klart

- Det är på förslag att byggnader skall redovisas med ca 50% svart och kantlinje, som på sprintkartor, går troligen igenom.

-Förslag på att bestandsgränsen skall vara grön istället, troligen dessutom heldragen, vidd 0,14, ganska troligt att det blir så.

-Drivningsvägen!!, det blir OK att rita drivningsvägar enligt svensk praxis, förmodligen helt klart!!

-Stup branter stenar och block skall ritas med färgen Antracit", dvs mörk grått, detta för att få bättre kontrast mot stigar etc i sten/ brantrika områden. Detta går troligen igenom.

-Hjälpkurvan skall ritas med en ca 50%:ig heldragen brun linje (svenskt förslag), går troligen igenom.

(forts sid. 4)

Öppet brev till Svenska Orienteringsförbundet

KARTFRÅGOR I OL-SVERIGE

Undertecknade 20-talet rutinerade kartledare/kartritare har diskuterat fram detta dokument. Vi har där under rubriken **NULÄGE** kort noterat vissa svagheter i nuvarande kartproduktion, sedan under rubrikerna **MÅL** och **IDEALLÄGE** beskrivit hur vi anser att kartfrågorna borde fungera och slutligen under rubriken **ÅTGÄRDSPLAN** vilka åtgärder som är angelägna att genomföra för att vända nuläget mot idealläget.

NULÄGE

Kartproduktionen för de större arrangemangen av typ O-Ringen, SM och World Cup sköts huvudsakligen av yrkesritare. Även annan direkt nyproduktion hanteras på liknande sätt. Kartor för den övriga tävlingsverksamheten produceras till stor del av klubbritare. De mindre arrangemangen ger inte ekonomiskt utrymme för att engagera yrkesritare.

Här präglas verksamheten ofta av brist på kartledare och otillräcklig tillgång på rutinerade ritare och egna klubbritare. Ofta har man även dåliga kartkunskaper i klubbarna. Man arbetar ofta alltför isolerat utan kontakt och diskussion med andra. Därför är kvaliteten ojämn på våra kartor. Vi saknar en sammanhållen organisation för OL-Kart-Sverige, där kartfrågorna drivs med ansvar och insatser från SOFT-nivån.

Bland yrkesritare och andra kartentusiaster finns en förening, Kartringen, främst för diskussion om kartfrågor.

MÅL

Kartan är en grundförutsättning för våra tävlingar och många andra OL-verksamheter.

Kartfrågorna måste därför skötas effektivt för hög och jämn kartkvalitet. Satsningarna ska här jämföras med andra grundverksamheter som Tävling och MARK.

Behövs en statushöjning = större engagemang, bättre kartkunskaper och kartkännedom för hela OL-Sverige:

SOFT styrelse och kansli även ordförande och förbundschef.

Alla OF:s 23 kartansvariga

Ca 600 klubbar med kartansvariga, kartritare och orienterare

IDEALLÄGE

1. Organisation Ekonomi

SOFT minst 0,5-tjänst kartexpert + kartgrupp 3 experter ideellt

Nätverk alla OF 23 kartansvariga

Klubbar kartansvariga kartritare orienterare

Inom organisationen ständig information uppåt och nedåt huvudsakligen via hemsidor och e-post. Hemsidor och Kartbanken uppdateras och förbättras. Demokratiska beslut.

Kartkonferens minst 1 gång / 2 år.

Organisationsmodellen möjliggör inventering av hur kartfrågorna fungerar i hela landet och diskussion om insatsåtgärder generellt eller i vissa landsdelar. Modellen innebär stort utnyttjande av ideella krafter för att hålla nere kostnadsnivån men måste förankras genom stadigt budgetstöd och utnyttjande av inkomst- och bidragsmöjligheter på alla nivåer.

2. Kartteknik och kartproduktion

Tekniken under de senaste 50 åren med analog flygfotografering och stereokartering till ett rekunderlag för fältarbete och datorkartering har nu ersatts av laserskanning och bearbetning av lasermaterialet i dataprogram (t.ex. OL-Laser) till ett flertal delmaterial, varifrån data hämtas och konstrueras rekunderlag. Detta kan även framställas eller kompletteras med stereokartering eller ortofoto från digitala flygbilder. Vissa kunniga kartritare arbetar själva med alla delmomenten (bearbetning av lasermaterialet, framtagning av rekunderlag, rekarbete, datorritning) medan andra samarbetar med specialister och bara själva gör rekarbetet och ev. datorritningen. För fältarbetet finns speciella hjälpmedel som GPS och fältdator.

Kartframställningen är alltså komplex och kräver mycket kunnande och samdiskussioner för utveckling till bra metodiklösningar, men den nya tekniken blir billigare och även noggrannare – vid rätt handhavande. Vi har fått möjlighet att mycket billigt utnyttja Lantmäteriverkets riksomfattande lasermaterial, som redan är tillgängligt i drygt halva landet och väntas bli helt klart om 2 år.

Den nya tekniken väntas stå sig i många år men utvecklas också efterhand. Vi måste hänga med i detta och ständigt utveckla våra rutiner i kartproduktionen. Kunskaperna måste spridas inom hela OL-Kart-Sverige genom mycken information och utbildning. Möjligheterna till bättre kartor får inte missas genom dåligt handhavande, som tyvärr skett i några andra länder (bl. a. bristande generalisering).

3. Kartnormen, Sprintnormen och andra regelverk

Kunskaperna om våra regelverk måste ständigt hållas aktuella. Behov av förändringar diskuteras gärna, även med elitorienterare och vid internationella kontakter. Kommentarer och exempel bör finnas till både Kartnormen och Sprintnormen.

4. Kartkontroll

Kartkontroll är ett viktigt led för att nå hög och jämn kartstandard. Bör ske som ett konstruktivt nära samarbete mellan kartkontrollant, kartritare och arrangör.

Inom nivå 1-2 bör kontroll ske av alla kartor genom specialutbildade kartkontrollanter. Inom övriga nivåer anpassad kartkontroll genom resp OF. Anvisningar och standardformulär bör finnas och användas.

Den instans, som utser arrangör (SOFT inom nivå 1-2) bör tillsätta kartkontrollant. Reglerad ersättning bör utgå. Rollfördelning och

samarbetsformer för kartkontrollant och arrangemangscoucher bör klargöras. Varje uppdrag dokumenteras. Viss kontroll/certifiering bör ske på kartutskriften från skrivare.

5. Andra kartversioner

Utöver kartor för våra vanliga tävlingar måste andra typer av tävlingar och verksamheter tillgodoseas med kartor. Övriga grenar, se 8 nedan, kräver speciella kartor liksom skolkartor, turistkartor m.fl. i utåtriktade verksamheter. Här behöver spridning av kartor och kartkunskaper öka för att synliggöra vår verksamhet och säkra finansiering genom bidrag. SOFT bör här föregå med stöd till distrikt och klubbar.

6. Utbildning

Av ovanstående torde framgå att det behövs kartkunskaper på många områden, som det gäller att med stora utbildningsinsatser få ut till hela OL-Kart-Sverige. Angelägnast är utbildningen om den nya lasertekniken och dess tillämpning i kartproduktionen. Här måste alla kartritare engageras.

Flera olika utbildningsmodeller bör prövas bl a för att hålla kostnaderna på rimlig nivå. Exempel: enstaka SOFT-kurser, OCAD-kurser, PC-Mapper-kurser, regionala och distriktsvisa kurser, kanske på fasta testområden med stor självverksamhet (jämför Skånes Romeleåsprojekt), och även mentormetoden.

Borde tas fram utbildningsmaterial på SOFT-nivå och kanske skapas en pool av utbildare i stil med Träning. Kartritarboken måste uppdateras inkl. lista över annan lämplig utbildningslitteratur.

På SOFT-nivå borde även tas fram enklare informationsmaterial om kartor och kartritning för ökad kartkännedom hos vanliga orienterare. Kunde spridas via hemsida, O-Ringen-tidning, praktisk visning och övning vid O-Ringen etc.

7. Internationella frågor

Sverige bör ligga i framkant genom nära samarbete med närliggande länder och IOF (med bl a kartspecialisten Björn Persson). Helst bör Sverige vara representerat i IOF:s kartkommitté.

Bör skötas av kartledare med breda kunskaper, gärna från yrkeslivet. Även viss kontakt med elitorienterare.

8. Övriga grenar (skid-OL, MTBO, PREO)

Anpassad tillämpning av punkterna 1-7 ovan.

ÅTGÄRDSPLAN

1) Organisation Ekonomi

Engagera kunniga kartledare.

Skapa organisationen med SOFT-0,5-tjänst kartexpert + kartgrupp 3 experter ideellt + 23 kartansvariga i alla distrikt (+ alla klubbar med kartansvariga kartritare och orienterare).

Få igång informationsflödet inom organisationen uppåt och nedåt.

Inventera OL-Kart-Sverige distriktsvis betr tillgång på kartledare, proffsritare, klubbritare. Hur fungerar kartverksamheten? Brister? Bra exempel att ta efter?

Bedöma behov av stödåtgärder. Hur lösa dem? Kan fler engageras t.ex. från yrkeslivet?

Ekonomisk översikt. Grova budgetbedömningar på olika nivåer. Möjligheter till bidrag och andra ekonomiska stödfunktioner utredes.

2) Kartteknik och kartproduktion Kartkontroll Utbildning

Bygga upp en kunskapsbank om den nya lasertekniken med hjälp av ytterligare några experter bl a från yrkeslivet.

Diskutera fram alternativa tillämpningsmodeller för kartproduktion av OL-kartor från lasermaterial.

Ordna klarare regler för kartkontroll (SOFT-ansvar, samarbete och rollfördelning mellan kontrollanter och coacher, ersättningsregler, dokumentation m.m.). Engagera och utbilda kartkontrollanter.

Överväga enklare certifieringssystem vid utskrift på skrivare.

Utbildning: Uppdatera och förbättra hemsidor. Kartritarboken, Litteraturlista, Kartbanken. Få igång alternativa utbildningsmodeller.

Engagera instruktörer. Ev. pool av utbildare.

Hitta enkla utbildningsformer för kartkännedom till vanliga orienterare.

3) Kartnormen, Sprintnormen och andra regelverk Internationella frågor

Engagera experter och ansvariga. Kontakter med IOF och elitorienterare.

4) Övriga grenar

Diskutera med representanter för de olika grenarna, klargöra behov och önskemål, engagera ledare och kartritare, få igång verksamheter.

OL-Sverige 2012-10-02

Kjell Larsson, Nils Rågstedt, Gert Olsson, Andreas Oxenstierna, Perola Olsson, Jan Wingstedt, P-O Derebrant, Sivert Axelsson, Bengt -Åke Svensson, Lars-Åke Larsson, Bo Herdersson, Ingvar Svanberg, Lennart Karlsson, Lars Nord, Bengt Stark, Inger Lundqvist, Tord Hedersskog, Karl-Erik Engblom, Gunnar Lysell, Lennart Lidman

GLONASS

GPS-mottagare som kan ta emot både amerikanska GPS-signaler och ryska GLONASS-signaler finns nu på marknaden. En exempel är Garmin GLO. Säljs bl.a. hos Forest-IT och kostar 660:- plus moms.

I stället för kontakt med 8-12 st satelliter åt gången så ökar antalet till 16-21. Kan vara bra att ha på våra nordliga breddgrader.

Årsmötet i Halmstad, vad hände?

Vi var på kartpromenad vid stranden till Kattegatt, på en del av kartan till etapp 3 som inte skulle användas. Kan tro att laserdata underlättade kurvningen av området.

Vi höll sedan själva årsmötet vid Soldatgården vid regementet i Halmstad, före mötet åt vi, vad jag tyckte, en jättegod stor räkmacka.

Det blev ett sedvanligt årsmöte med de vanliga punkterna, en av mötets långbänkar blev att försöka utse en ny ordförande för Kartringen. Efter att ha gått runt hela mötesbordet med frågan med bara nekanden så kom frågan till undertecknad.

"Kan Ni ruska fram en sekreterare så okej, då kan jag bli ordförande", sa jag. Det tog 0,1 sekund så svarar Anders Fries "Det kan jag vara!". 2 sekunder senare hade Kartringen en ny ordförande, där hann man inte ångra sig. Ny i styrelsen blev Lenart Karlsson.

Hans Lidén, SOFT:s nye kartansvarige, bad om hjälp med att arrangera Kartforum 2013 och det gick årsmötet med på, dock avvisades hans förslag att Kartringen ska stå för utbildning av framtida kartritare och teknisk support till klubb- och amatörkartritare.

Mötet fick avslutas ute på trappan till Soldathemmet när det stängde klockan 22.

/Kalle Engblom

Kartringen önskar en

God Jul

och ett

Gott Nytt År

Ordföranderutan

Kartkontroll är ordet för dagen. Det blir nog lätt så när den som tar på sig "jobbet" att vara SOFT:s kartansvariga på ideell basis, brinner för frågan.

Själv tycker jag att det är något som borde sköta sig av sig självt så att säga, är man inte bra på att rita kartor, då får man inga uppdrag.

Nu med lågkonjunkturen runt hörnet och med hjälp av den tekniska utvecklingen med laserdata, handdatorer, paddar m.m. så tror jag att vi kommer att få se fler nya kartritare än på många år. Började rita själv på heltid 1990 när en statsanställning inte längre blev något självklart livslångt.

Dessa nya kartritare (eller som Lantmäteriet kallar oss; landskapsinformationsinsamlare). Det de behöver är stöd och utbildning, det är något för SOFT att ta tag i.

Kung Bore ordnade i helgen så jag fick tid över till att skriva detta nyhetsbrev, ser på SMHI:s snödjupskarta att dessa trakter just nu leder snödjupsligan. Finns det någon som behöver hjälp med en karta söderöver, ring gärna.

God jul och gott nytt år önskar Kalle

Streck och prickar (forts fr. sid 1)

- Många punktsymboler så som brunn, svart x, grön ring, m. fl, föreslås bli ca 20-25% mindre.

-Tecknet för stor kraftledning diskuteras, det föreslås att själva stolpen skall redovisas som en liten fyrkant på tvärstreck, vidare föreslås om pylonen som håller upp ledningen är väldigt stor skall den ritas som stort torn eller byggnad, Om ledningen går väldigt högt upp i luften kan den utelämnas och bara stolparna/pylonerna redovisas.

-Vindkraftverk diskuteras, hur de skall redovisas är inte bestämt.

-Opasserbart stup; taggarna bort, det skall redovisas "in plain shape" dvs så den ser ut uppifrån, med helst den svarta ytan, jfr med tex tjeckiska sandstenar. Minimimåttet för stup är 9m, om stupet är kortare skall det ritas som stor sten!! Detta går troligen igenom.

-Vindfällan, dessa omnäms på två ställen; främst under beskrivningen av de gröna linjerasterna, här inkluderas "fallen trees" i beskrivningen till när dessa skall användas. dessutom nämns de i beskrivningen av 404, om det finns "fallen trees" på en yta som är "rough open" (403), så skall denna redovisas som 404 (här avses alltså tex frötallar som blåst omkull). Man har alltså helt avvisat det svenska förslaget om ett tecken för fällen.

Kartringens nyhetsbrev 2012-12-05.

Redaktör: Karl-Erik Engblom
kallekarta@swipnet.se
070-13 11 235